

Smetana, Dvořák, Procházka a Ti druzí

Koncert 09.06.2024 • účinkující a skladatelé

Kladenský symfonický orchestr

Kladenský symfonický orchestr, člen České asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles, člen evropské a světové federace orchestrů, vstupuje v r. 2024 do své 122. koncertní sezóny. Vedení orchestru skvělými dirigenty (Hynek Kubát, žák Antonína Dvořáka, Vašatovci, Jan Snítíl, Vítězslav Podrazil, Jiří Míkula, Martin Klepetko, Adolf Melichar, Zbyněk Müller, Vlastimil Mareš, Karel Procházka, Jan Míchal) je společným znakem jeho historie i současnosti. V současné době jsou stálými dirigenty orchestru Karel Procházka, od r. 1989 člen orchestru a od r. 2007 jeden z jeho dirigentů, s jehož pěveckým sborem Chorus Carolinus orchestr často spolupracuje, v r. 2022 v červnu při provedení zejména Procházkoví Symfonie in C

Královské s podtitulem Ke 100. výročí založení monarchie, a v dubnu při provedení Dvořákova Stabat Mater v Kladně a v Praze; Vlastimil Mareš, který se s orchestrem setkal poprvé v r. 1996 a spolupracuje s ním od r. 1998; od podzimu 2021 Jan Míchal, který dirigování studoval na Hudební fakultě Akademie múzických umění v Praze. S orchestrem vystupovali jako sólisté vedle vlastních členů, k nimž patří zejména violoncellista Miroslav Domanja, i osobnosti velkého hudebního světa (František Ondříček, Jaroslav Kocián, Ema Destinová, Václav Snítíl, Jaroslav Svěcený, Ivan Ženatý, Jiří Panocha, Pavel Zejfart, Daniel Veis, Jiří Hubička, Miloš Bok, Václav Hudeček, Jiří Bárta, Kazuko Nagatomi ...), také mladí talentovaní umělci, k nimž patří zpěvák Josef Kovačič (bas) a klavíristka Marie Šumníková. Dramaturgie orchestru vychází z české tvorby, zastoupené především obdobím klasicismu a novoromantismu. Nejhranější jsou díla Antonína Dvořáka, prováděny jsou i skladby Smetany, Mendelssohna, Brahmsa, Čajkovského, Griega, Musorgského, Skrjabinina, Prokofjeva, Suka a dalších skladatelů. Orchester stál u zrodu projektu Antonín Dvořák a náš kraj, účinkoval na zámku v Třešti (Mezinárodní vědecká konference), vystupoval na Národních festivalech v Písku a ve Slaném. Zahraniční kontakty navázal v r. 1988, kdy přijal pozvání na Orchesterální seminář v Bad Alexandersbadu, který vyvrcholil koncertem v Selbu, na kterém byla provedena rovněž Dvořákova Symfonie č. 8 G dur Anglická. V dalším roce přišlo pozvání z Mnichova na Mezinárodní festival neprofesionálních orchestrů. V r. 1990 začala spolupráce a výměnné koncerty s Wandsbeker Sinfonieorchester z německého Hamburku, která trvá doposud, když první setkání muzikantů z obou orchestrů proběhlo na Orchesterálním semináři v Bad Alexandersbadu v r. 1988. Orchester hrál ve Francii (1992) a kontakty navázal (2000–2002) s Wansworth Symphony Orchestra z Velké Británie. V Kladně r. 2002 provedl Kladenský symfonický orchestr při příležitosti svého stoletého jubilea pod taktovkou dirigentů, kteří s orchestrem spolupracovali, a za spoluúčasti muzikantů ze spřátelených zahraničních hudebních těles, cyklus symfonických básní Má vlast Bedřicha Smetany. V r. 2007 byl orchestr zastoupen při provedení Dvořákova oratoria Stabat Mater v mezinárodně obsazeném orchestru v rámci Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles na koncertech v České republice a v Německu (Teplice, Freital, Ústí nad Labem, Drážďany), v r. 2008 byl zastoupen v obdobném mezinárodním projektu, tentokrát při provedení Symfonie č. 1 c moll Johannea Brahmsa a Slovanského tance č. 1 C dur Antonína Dvořáka (Ústí nad Labem, Teplice, Drážďany). V r. 2010 to byl mezinárodní projekt Dvořák 2010 a koncerty v Ústí nad Labem a v Drážďanech, na nichž zazněla Symfonie č. 9 e moll Z Nového světa Antonína Dvořáka a Symfonie D dur Lovecká Karla Stamice. V lednu 2011 přišlo pozvání do Hamburku; Kladenský symfonický orchestr byl zastoupen při provedení dvou koncertů s Wandsbeker Sinfonieorchester a Ensemble Felix Kopenhagen z Kodaně v Dánsku. V r. 2015 byla obnovena spolupráce s Jeanem Dubois, která započala před mnoha lety, francouzským skladatelem, zpěvákem, klavíristou a kytaristou, při provedení jeho skladeb za doprovodu Kladenského symfonického orchestru. V r. 2018 v rámci projektu Má vlast 1918–2018 opět zazněla Smetanova Má vlast v provedení Kladenského symfonického orchestru za spoluúčasti hostů ze spřátelených orchestrů z Německa a Velké Británie.

Kladenský symfonický orchestr • dirigent Jan Míchal

Dirigent Jan Míchal s Kladenským symfonickým orchestrem spolupracuje od září r. 2021. Dirigování studoval na Hudební fakultě Akademie múzických umění v Praze. Od dětství, které strávil na jižní Moravě, je obklopen hudbou mnoha směrů. Klasická hudba s liturgickou kantorskou praxí přispěla s přílnutím k hudbě folklórní k jeho širokému hudebnímu záběru. Fascinace gregoriánským chorálem ho vede v současné době k poznávání interpretace staré hudby. Vedle dirigování se věnuje hře na klavír, varhany, korepetici a zpěvu.

Dirigent Jan Steyer

Chorus Carolinus • sbormistr Karel Jan Procházka

Pěvecký sbor vznikl v létě r. 1998. Většina členů zpívala v chrámovém sboru Schola Cantorum sanctae Caeciliae z Kladna Rozdělova pod vedením Jána Čambála. Prvním počinem byla Vánoční mše D dur F. X. Brixiho. Od jara 2000 sbor pravidelně zkouší a připravuje koncerty. Rozšiřuje se a uvádí Dixit Dominus N. Porpory, Offertorium D dur Vox clamantis V. J. Kopřivy, koledy a spirituály. Jarem 2001 začíná studium hudební sbírky ve Smečně, objevování zapomenutých pokladů kůru kostela Nejsvětější Trojice. Cyklus Obnovené premiéry skladeb smečenského kůru doplněné slovem Petra Haničince začaly v září 2001. Soubor zaměřuje svou činnost zejména na českou hudbu

konce 18. století. Opakovaně zavítal do Hostovic a výtěžky z koncertů pomohl k opravě historických varhan. Vystoupil v historických kostýmech při provedení Händlova Korunovačního žalmu č. 2 (2002). V pražském Klementinu uvedl koncert s podtitulem P. František Mensi po 200 letech opět v Praze, který byl zároveň absolventským koncertem sbormistra Karla Procházky (prosinec 2002). U příležitosti 250. výročí narození Mensiho bylo vydáno první CD s osmi Mensiho skladbami, které vzniklo z výsledků badatelské práce (podzim 2003). Dílo Mensiho bývá pravidelně připomínáno i v jeho rodném městě v Bystrém u Poličky. Z ostatních uváděných skladeb stojí za povšimnutí velká Brixiho Missa Pastoralis in C, Stabat Mater in g Karla Loose, Stabat Mater Pergolesiho a Dvořáka. Mnoho hodin věnoval sbor dílům Händla (korunovační žalmy, sbory a árie z oratorií). Kromě staré hudby provádí díla současná – např. J. Čambála či jeho žáka, sbormistra sboru K. Procházky (Te Deum, Requiem pro sóla, sbor a orchestr). Soubor za svou existenci vydal více než 17 CD s hudbou Mensiho, Loose, Brixiho, Habermanna, Čambála, Procházky a vánoční. V prosinci r. 2022 uvedl Českou mši vánoční Jakuba Jany Ryby ve Francii, v Paříži v kostele Saint-Germain des Prés a ve Vitry sur Seine.

**Sólisté • Soprán • Barbora Holečková • Chipo Hynková • Kateřina Valentová
Alt • Marie Vojáčková • Tenor • Karel Procházka • Bas • Adam Born • František Mikeš**

Karel Jan Procházka • dirigent • sbormistr • tenor • skladatel

Letošní jubilant (*1974) získal první hudební vzdělání na LŠU v Kladně v oborech violoncello, zpěv. Od r. 1989 je člen Kladenského symfonického orchestru, od r. 2007 i jeho dirigent. V letech 1990–2004 byl členem a sólistou kladenského pěveckého sboru Schola cantorum Sanctae Caeciliae, u jehož sbormistra Jána Čambála studoval zpěv. V r. 2003 absolvoval na Pedf UK Praha a Týnské vyšší odborné škole v oboru Sborníctví chrámové hudby, v r. 2010 na katedře Hudební vědy FF UK Praha. Od r. 1998 působí jako sbormistr a umělecký vedoucí pěveckého sboru Chorus Carolinus. S ním uvádí v obnovených premiérách skladby chrámového hudebního archivu ve Smečně. Několik let se věnuje intenzivní badatelské činnosti, zejména dílu českého skladatele patera Františka Mensiho (1753–1829), za což obdržel cenu rektora Karlovy univerzity za vědecký přínos, a dílu kantora z Tuchoměřic Jana Karla Loose (1722–1772). Účastní se aktivně řady mistrovských pěveckých kurzů a jako tenorista spolupracuje s řadou hudebních souborů – Harmonia delectabilis Lukáše Vendla, Ritornello Michaela Pospíšila, Ensemble Inégal Adama Viktory, Musica Florea Marka Štryncla, Kühnův smíšený sbor. Naposledy zazpíval tenorový part Dvořákovy Stabat Mater na koncertech v Kladně a v Praze v dubnu r. 2022. Je autorem okolo 80 skladeb, zejména duchovních (Requiem, Te Deum, Dixit Dominus, offertoria, příležitostné skladby, koledy) a písňových textů – zejména vánočních, a rovněž autorem Symfonie in C Královské s podtitulem Ke 100. výročí zániku monarchie, která byla v premiéře uvedena Kladenským symfonickým orchestrem v rámci projektu Má vlast 1918–2018 na koncertě konaném dne 11.11.2018 v Domě kultury Kladno.

Český chlapecký sbor Boni pueri • sbormistr Pavel Horák

Boni pueri, v překladu Dobří chlapi, je český chlapecký pěvecký sbor se sídlem v Hradci Králové. Název převzal od sboru, který působil od 13. do 15. století při chrámu svatého Víta v Praze. Základnu sboru tvoří soukromá základní umělecká škola Boni pueri, která působí jako samostatný subjekt od září 2006 v Hradci Králové. Od září 2013 sídlí v prostorách někdejší generálské vily v areálu Gayerových kasáren. Sbor se účastní zahraničních turné i vystoupení s hudebními tělesy, jako je Česká filharmonie, je zván na přední hudební festivaly Pražské AmericaFest, Shanghai International Arts Festival, Europalia. Přípravná oddělení sboru se jmenují Pueráček, Pueri primi, Pueri novi, Pueri

Scholari a nejpokročilejší oddělení Boni Pueri. Nejúspěšnější zpěváci se dostávají do koncertní skupiny. Celkem se práci ve sboru věnuje přibližně 200 chlapců od 4 do 24 let. V r. 2022 v Belgii už podruhé získal titul kulturních velvyslanců sborové federace při Evropské unii.

Ženský pěvecký sbor Smetana Kladno • sbormistři Ondřej Novák • Soňa Macháčková

Pěvecký sbor Smetana vznikl v r. 1912 a původně byl smíšený. Prvním sbormistrem byl Otto Šimák. Zpěvácký spolek absolvoval během svého působení několik zahraničních zájezdů a získal několik ocenění. V r. 1956 došlo k rozdělení sboru na mužskou a ženskou sekci. Ženám zůstal název Smetana a muži si přidali přídomek Slovanka. V současné době jsou v čele Ženského pěveckého sboru Smetana Kladno Ondřej Novák se Soňou Macháčkovou. Sbor zpíval v Německu, Francii i Dánsku. U nás se zúčastnil festivalů a přehlídek sborového zpěvu, například Tibi laus v Mostě, Viva la musica ve Žluticích, Foersterovy Osenice, kde uvedl světovou premiéru dosud neznámé skladby Úvozem a obnovenou premiéru skladby Nezapomeň, které Foerster sboru přímo věnoval. V Kladně sbor každoročně pořádá jeden koncert na jaře nebo v začínajícím létě a koncert vánoční. Sbor vystupuje mimo jiné na Noci kostelů, zpívání pro Klub přátel hornických tradic, pro domovy seniorů. Zpěvačky se pravidelně zúčastní společných koncertů pořádaných městem Kladnem, na kterých se podílí spřátelený sbor Chorus Carolinus a Kladenský symfonický orchestr. Již několik let to je Mozartovo Requiem a Rybova Česká mše vánoční, při které je sbormistr Ondřej Novák angažován jako sólový bas.

Antonín Rejcha • 26.02.1770 Praha – 28.05.1836 Paříž • skladatel

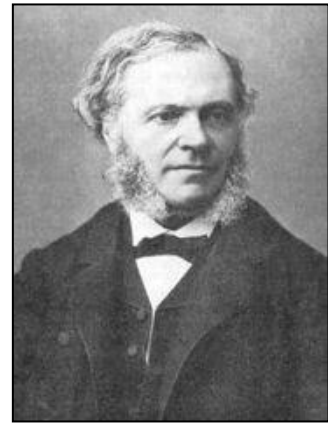

Český hudební skladatel, pedagog a hudební teoretik. V 11 letech utekl z domova, nejprve k dědečkovi do Klatov. V 15 letech se ho ujal strýc Josef Rejcha, který byl violoncellistou v kapele hraběte Wallenštejna ve Švábsku. Naučil se hře na několik nástrojů (klavír, hoboje, příčná flétna), ale také německy a francouzsky. Se strýcem byl členem orchestru kurfiřta a divadelního orchestru v Bonnu, kde hrál na violu i mladý Beethoven, s nímž navštěvoval přednášky matematiky a filosofie na zdejší univerzitě. Oba měli stejného učitele hudby. Rejcha se kromě toho samostatně se zaujetím vzdělával v hudební teorii. Když Napoleonova vojska obsadila v r. 1794 Bonn, odešel do Hamburku, kde působil jako učitel hudby a věnoval se skladatelské činnosti. Nějaký čas pobýval v Paříži (1800–1802) a posléze se usadil ve Vídni. Studoval u Haydna, získal si přízeň habsburského dvora a seznámil se s významnými skladateli, kteří ve Vídni pobývali. Od r. 1808 žil trvale v Paříži. R. 1818 se oženil s Francouzskou Virginíí Enaustovou a v r. 1829 získal francouzské

státní občanství. Stal se nejdříve profesorem, posléze i ředitelem pařížské konzervatoře. Jeho žáky byli i Hector Berlioz, César Franck, Charles Gounod a soukromým žákem Franz Liszt. Stal se významným hudebním teroretikem a jeho spisy ovlivnily několik generací hudebních skladatelů a hudebních vědců v celé Evropě. Za své dílo byl v r. 1835 odměněn Řádem čestné legie a stal se členem francouzské akademie věd a umění. Systematický katalog Rejchova díla zatím neexistuje, a to i z toho důvodu, že jeho rukopisy jsou rozesety po celé Evropě. Rejcha zemřel v Paříži ve věku 66 let. Je pohřben na hřbitově Père Lachaise v Paříži.

César Franck • 10.12.1822 Lutych – 08.11.1890 Paříž • skladatel

Belgicko-francouzský skladatel studoval na konzervatoři ve svém rodišti a již tehdy získával ocenění. V r. 1835 se s rodiči přestěhoval do Paříže a stal se soukromým žákem Antonína Rejchy. Po vstupu na konzervatoř (1837) pokračoval ve sbírání cen i zde. S výjimkou přechodného pobytu v Belgii žil od r. 1843 v Paříži trvale. Živil se nejprve jako varhaník, r. 1872 převzal na konzervatoři třídu varhanní hry, neoficiálně však vyučoval i kompozici. Odtud vyšli mimo jiné d'Indy, Chausson, Paul Vidal a s nimi i proud nové francouzské hudby, který se odklonil od tehdejší nadvlády opery v národním hudebním životě a vedl k založení ústavu Schola Cantorum (1894). Tvořil úsporně a prosadil se až svými pozdními díly; svou jedinou, velmi oblíbenou Symfonií d moll dokončil v 66 letech, neméně slavnou Sonátu pro housle a klavír A dur v 63 letech. Měkké kontury jeho melodiky, klasicky vytříbená forma a bohatá harmonie mu získaly ohlas u hudební veřejnosti, oceňující i skladatelovu mravní vážnost. Mimořádný je jeho význam v oboru varhanní skladby. Větší odezvu než oratoria Les Béatitudes (Blahoslavenství) a Rédemption (Vykoupení) získaly symfonické básně Eolidy (1877), Prokletý lovec (1883), Džinové (1885), Psyché (1888) a zvláště Symfonické variace pro klavír a orchestr (1885). César Franck je pohřben na významném hřbitově Montparnasse v Paříži.

Ján Čambál • 17.09.1927 Sládkovičovo – 23.10.2010 Kladno

• skladatel

Skladatel, pedagog, sbormistr, varhaník, vynikající tenorista, salesián (člen řeholní kongregace svatého Františka Saleského) zabývající se výchovou mládeže a ošetřováním nemocných), držitel ceny města Kladna z r. 2006. Studijní léta prožil v Trnavě, Šaštíně a Hodoch u Galanty. V Kladně žil od r. 1951 až do své smrti. Život Jána Čambála by se dal nazvat cestou víry v upřímné pokoře všem nepříznivému osudu, vedený se ctí Kristovými pravdami a moudrostí Dona Bosca. Díky nim dokázal projít těžkým a dramatickým životem plným překážek a vytrvat v kvalitním tvořivém snažení hudebním i pedagogickém. Všichni, kteří měli čest být obohaceni nezištnou činností Jána Čambála, mohou být vděční jeho víře v pravdu a správnost, že se nikdy nenechal odradit ve svém konání, že v nich svým osobním příkladem zanechal neobyčejnou duchovní krásu ve své veškeré hudbě. Ján Čambál zkomponoval přibližně 120 děl. Byly mezi nimi 3 operetky, přes 30 příležitostných duchovních písní, kolem 40-ti tzv. Muránských písní, vánoční mše, soubor 13-ti dramatických duchovních zpěvů pod názvem Cantica drammatica a řada dalších. K jeho tvorbě patří také velký počet úprav žalmů, lidových písní i skladeb jiných autorů. Komponoval téměř výhradně pro sólový nebo sborový zpěv za doprovodu klavíru (akordeonu) či varhan. Měl neobyčejný cit pro hudební drama a uměl přesně vystihnout náladu textu.

Georg Friedrich Händel • 23.02.1685 Halle – 14.04.1759 Londýn

• skladatel

Německý hudební skladatel Georg Friedrich Händel, který později získal i britské občanství, se narodil jako syn zámožného měšťana a dcery luteránského pastora. V osmnácti letech odešel z domova do Hamburku, kde r. 1704 složil svou první operu. V období 1706-1710 se zdržoval v Itálii a slavil tam oslnivé úspěchy. V r. 1710 se na krátkou dobu uvázal k místu dvorního kapelníka hannoverského kurfiřta. Od r. 1712 žil trvale v Londýně. Anglii si zvolil za svou druhou vlast. V této zemi se těšil uznání a obdivu, musel však také zdolávat četné překážky a vyrovnávat se s nezdary i zdravotními potížemi. Ke konci života ho Anglie přijala za svého národního skladatele. Zemřel, aniž se oženil, v Londýně. Pochován byl ve Westminsterském opatství, smutečního obřadu se zúčastnilo bezpočet Londýňanů, čítajících tisíce. Händel, bohatýr barokní hudby, zanechal lidstvu jedinečné umělecké dědictví. Známe od něho celkem 612 skladeb. Mnohé ze 42 oper a 26 oratorií náležejí k tomu nejcennějšímu, co bylo v evropské hudbě vytvořeno. Ve svých dílech se Händel snažil o působivou syntézu různých národních stylů. Vedle svrchovaného kompozičního mistrovství a nevšedního dramatického náboje se jeho hudba vyznačuje niterným patosem a strhujícím životním optimismem. Dle zásad osvícenské etiky Georg Friedrich Händel posluchače nejen bavil, nýbrž i vychovával.

